

/ TÉMA /

Euro drolí vliv centrálních bankéřů. Vládnou už jen nad pětinou firemních úvěrů

Jaroslav Bukovský

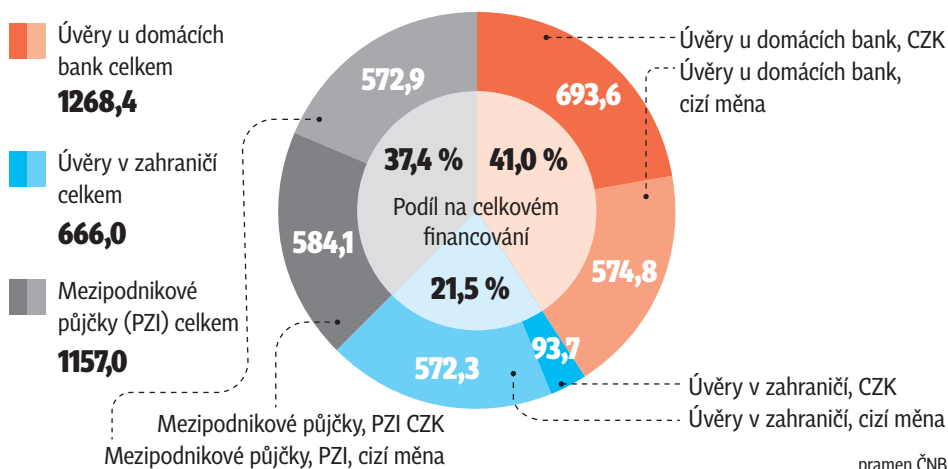
Vysoké úrokové sazby České národní banky propisující se do relativně drahých českých úvěrů dopadají na tuzemskou ekonomiku nerovnoměrně. Přímo se dotýkají jen menšiny českého byznysu a v ekonomice se primárně odrážejí v hospodaření malých a středních podniků a tuzemských domácností. Tedy v ekonomických segmentech, které nemají možnost, na rozdíl od velkých hráčů domácího byznysu, se drahým půjčkám vyhnout. Výsledkem je nerovnoměrný efekt měnové politiky a snížená schopnost centrální banky plnit své základní poslání, tedy řídit inflaci.

Jak uvádějí statistiky ČNB, ke konci loňského roku ovlivňovala centrální banka svou aktuálně sedmiprocentní úrokovou sazbou jen 22 procent celkového objemu úvěrů čerpaných domácími firmami. Většina tuzemského byznysu měla zajištěné financování levněji, a to buď skrze eurové úvěry od domácích či zahraničních bank, anebo přes své mateřské společnosti. I to je navíc jedním z důvodů, proč ČNB nešla se sazbami ještě výše.

„Ekonomika probíhá spontánní eurizací. Získat úvěr v eurech přitom není jedinou cestou, jak utéci ze jha přísné domácí měnové politiky a osmi- či devítiprocentních sazeb poskytovaných domácími bankami za korunové úvěry,“ uvedla na květnovém setkání se studenty Vysoké školy ekonomické radní ČNB Eva Zamrazilová.

„Pokud bych měla pocit, že to pomůže, zvýším sazby klidně na patnáct procent. Jenže se tu vytváří nerovné pole a postiženy jsou čistě domácí malé a střední podniky, které nedosáhnou na úvěr v eurech,“ dodala Zamrazilová s tím, že rozdílný přístup k úvěru vytváří v ekonomice dlouhodobé nerovnováhy na další desetiletí.

Financování tuzemských podniků (v miliardách korun, ke konci loňského roku)

„Firma ze segmentu malých a středních podniků stěžejně dosáhne na úvěr pod devíti procenty, ať se jedná o provozní, nebo investiční financování, a to má samozřejmě značný vliv na rozhodování firem,“ zdůrazňuje předseda Asociace malých a středních podniků Josef Jaroš.

Velká řada firem podle něho odložila své investiční záměry jak do rozšíření provozu, tak i do inovačních technologií, automatizace či robotizace. „Původně kalkulovaná návratnost se stala utopií. Jde o extrémní zvýšení cen vstupů, energií a pochopitelně úvěrů. Jestliže firma středního charakteru na úrocích v průměru zaplatila za rok 600 tisíc korun, tak nyní je to 1,6 nebo i 1,8 milionu a to je rozdíl, který nelze absorbovat do marže a pochopitelně ani promítnout do cen,“ dodává Jaroš s tím, že to platí dvojnásob pro firmy působící takzvaně na trhu B2B, a nikoli na spotřebitelském trhu.

Jak uvádějí statistiky ČNB a výpočty Zamrazilové, přímo od zahraničních bank měly domácí firmy napůjčováno koncem loňského roku 666 miliard korun, což znamenalo více než pětinu veškerých úvěrů v ekonomice, necelých devatenáct procent peněz pak teklo do tuzemských firem skrze mateřské společnosti.

„Úvěry nečerpáme. Případné úvěrové potřeby jsou řešeny pouze v rámci financování skupiny Asahi, komerční úvěry tedy nevyužíváme,“ uvádí například Zdeněk Kovář z Plzeňského Prazdroje. Obdobně v Česku na bázi koncernového financování fungují obří výrobci jako Škoda Auto či Hyundai. „EPH má naprostou většinu financování v eurech, a to povětšinou od mezinárodních bank či jejich konsorcií,“ dodává mluvčí skupiny EPH Daniel Častvaj (skupina je zároveň vydavatelem E15).

Zcela vystaveny drahým půjčkám byly naopak tuzemské domácnosti, kterým do- ➤